

気遣う	в поєднанні з 気, 心, 金, 筆 при утворенні іменника, наприклад, 仮名遣い, 言葉遣い, 心遣い.	Переживати, хвилюватися про різні речі, нервувати. Вислів описує справжнє, що йде від серця занепокоєння, яке переповнює особу думками про те, що відбувається, з 気遣う не пов'язана концепція втоми. Це підстава людських стосунків [7].
II Різниця між семантичними полями 気遣う і 気にする.		
気遣う	Семантичне поле – любов (愛情)	Переживання, засновані на доброті (やさしさ) і доброї волі [8].
気にする	Семантичне поле – страх (怖れ)	Рівень занепокоєння занадто високий [8].
III Характеристика людини. 気を使う人 і 気が利く人		
気を使う人	Звертати увагу на потреби інших людей, переживати, брати до уваги. Активна і багатослівна людина, перепитує про багато речей. Така поведінка може бути стомлюючою.	
気が利く	Бути уважним, тактовним, бути чутливим (до потреб інших). Проникливий спостерігач, який майже володіє читанням думок. Уважний і небагатослівний, не викликає стомлення.	

Висновки. Таким чином, 1) 気 можна розглядати в контексті відмінності японського і неамериканського. Якщо будь-яка ідея, звичай або товар імпортується з-за кордону, то його або відхиляють японці, або адаптують до японських смаків. З точки зору західної людини деякі приклади «японізації» можуть здатися «нерациональними». Наприклад, смак і дизайн упаковки деяких солодощів змінюється в залежності від сезону. Це тягне за собою додаткові виробничі витрати, але, на відміну від західного споживача, який вважає за краще завжди мати доступ до улюбленого продукту, японський покупець цінує відповідність сезону, до зміни яких він надзвичайно чутливий. Відповідність сезону це тільки одне з абстрактних якостей, що відрізняють японське від неамериканського. Сукупність таких якостей позначається за допомогою «ключового слова» 気, воно має широкий спектр значень і може перекладатися як «дух», «природа», «серце», «турбота», «почуття», «обережність», «настрій», «смак», «атмосфера».

2) Один з головних аспектів японського стилю життя визначено за допомогою «ключового слова» 気をつかう, який буквально означає «використовувати енергію», при цьому, мова йде про емоційну або духовну енергію і відсилає до системи міжособистісних взаємин з високим рівнем емоційних затрат і самовіддачі на всіх рівнях (бізнес, освіта, хобі, тощо), яка переважає в Японії. Людина повинна постійно думати про інших, стежити за тим, щоб його дії не порушували ніякі заборони і поведінкові табу. Менш ніж за 30 років Японія перетворилася з феодалної аграрної країни в індустріальну державу. Японія досягла цієї різкої метаморфози завдяки неймовірній кількості енергії і концентрації духу. Інтенсивний розвиток економіки і конкуренція між компаніями на міжнародному та національному рівнях в поєднанні з традиційним уявленням про гордість, сформували нову етику і змусило японців працювати з інтенсивністю, яка межує з одержимістю і ментальним розладом. Ця одержимість стала основним фактором, завдяки якому Японія відродилася після Першої та Другої світової війни і породила в 1980-ті роки симптом, відомий як 過労死 (кароосі) – смерть від перевтоми на роботі. І зараз, в повсякденному житті японців, «ключове слово» 気をつかう близько пов'язано з поняттям «робота духу» і «втома». Перспективи дослідження. Результати дослідження можуть бути використані для подальшого дослідження «ключових слів» японської мови, наприклад, для порівняння концепції 気 і 魂 (тамасі) та культурологічних узагальнень щодо метафізичних концепцій японської мови.

Література:

1. Вежицкая Анна. Семантические универсали и описание языков / А. Вежицкая ; пер. с англ. А. Д. Шмелева ; под ред. Т. В. Булыгиной. – М. : Языки рус. культуры, 1999. – С. 263–305.
2. Уорф, Б.-Л. Наука и языкознание: о двух ошибочных воззрениях на речь и мышление, характеризующих систему естественной логики и о том, как слова и обычаи влияют на мышление / Б.-Л. Уорф // Языки как образ мира : сб. – М.; СПб., 2003. – С. 202–219.
3. Herder Johann Gottfried. Treatise on the origin of language (published 1772) / J. G. Herder. – New York: Frederik Unger, 1966
4. Japanese dictionary search results for 気.– Режим доступу : <http://jisho.org/search/%E6%B0%97>
5. Sapir, E. The Status of Linguistics as a Science / E. Sapir // Selected Writings of Edward Sapir in Language, Culture and Personality / E. Sapir ; ed. by David G. Mandelbaum. – Berkeley: University of California Press, 1949. – P. 160-166
6. 好感度を下げる3つのあいづち. – Режим доступу: http://www.yomiuri.co.jp/fukayomi/ichiran/20160603-OYT8T50000.html?page_no=2
7. 「使う」と「遣う」の日本語の言葉の違いをわかりやすく解説します. Режим доступу: <http://trendcatch.info/?p=1876>
8. 気にする、と気を遣うの違い. – Режим доступу: <http://ameblo.jp/kokoro-ya/entry-10606805606.html>

УДК 801.631.5+81'42+81'38=111

О. С. Маріна,

Київський національний лінгвістичний університет, м. Київ

ИНТЕРДИСКУРСИВНІСТЬ У КОНСТРУЮВАННІ ПАРАДОКСАЛЬНОСТІ В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ПОЕТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Стаття присвячена виявленню особливостей конструювання парадоксальності в сучасному англomовному поетичному дискурсі в світлі інтердискурсивності. Остання є взаємодією поетичного дискурсу з різними жанрами нехудожнього дискурсу – юридичного, медичного. Інтернет-дискурсу та дискурсу новин. У сучасному англomовному поетичному дискурсі інтердискурсивність скеровує варіативність реалізації категорії парадоксальності від мікро- до мегапарадоксальних поетичних форм – неможливих поетичних світів –, а також зумовлює їх конструювання.

Ключові слова: когнітивно-дискурсивна категорія парадоксальності, парадоксальна поетична форма, інтердискурсивність, дискурсивний імпорт.

ОСОБЕННОСТИ КОНСТРУИРОВАНИЯ ПАРАДОКСАЛЬНОСТИ В СОВРЕМЕННОМ АНГЛОЯЗЫЧНОМ ПОЭТИЧЕСКОМ ДИСКУРСЕ

Статья посвящена выявлению особенностей конструирования парадоксальности в современном англоязычном поэтическом дискурсе в свете интердискурсивности. Последняя является взаимодействием поэтического дискурса

с різними жанрами нехудожественного дискурсу – юридичного, медичного, Інтернет-дискурсу і дискурсу новостей. В сучасному англоязычному поетичному дискурсі інтердискурсивність направляє варіативність реалізації категорії парадоксальності від мікро- до меганепарадоксальних поетических форм – неможливих поетических мов –, а також обуславлює їх конструювання.

Ключевые слова: когнітивно-дискурсивна категорія парадоксальності, парадоксальна поетическа форма, інтердискурсивність, дискурсивний імпорт.

THE PECULIARITIES OF PARADOXICALITY CONSTRUING IN MODERN ENGLISH POETIC DISCOURSE

The article focuses on revealing the peculiarities of paradoxicality construing in Modern English poetic discourse in the light of interdiscursivity. The paper defines paradoxicality as a cognitive discursive category in cognitive and semiotic unity of its content and form, modelled on the basis of «fuzzy set» principle, which predetermines the elasticity of its boundaries and constant accessibility for new members. In its turn, interdiscursivity is an interaction of poetic discourse with different genres of non-fiction discourse, i.e. legal, medical, Internet-discourse and the discourse of news. In Modern English poetic discourse interdiscursivity governs variation of paradoxicality category realization from micro- to megaparadoxical poetic forms – impossible poetic worlds – as well as predetermines their construing. Paradoxical poetic forms are multimodal construals, incorporating preconceptual, conceptual, verbal and non-verbal facets. Each facet is constructed and reconstructed on the verge of two or more modalities of modern British and American poetic discourse – verbal (poetic texts), visual (paintings accompanying poetic texts), auditory (poetic discourse as an outcome of videogames or street noise's acoustic environment and / or rhythm of current musical genres) and / or audiovisual (videoclips – screened or animated versions of poetic texts; poetic readings).

Key words: cognitive discursive category of paradoxicality, paradoxical poetic form, interdiscursivity, discursive import.

Постановка наукової проблеми та її значення. У статті парадоксальність розглядається як когнітивно-дискурсивна категорія у когнітивно-семіотичній єдності її форми й змісту. Вона структурована у форматі розмитої множини, якій властива асиметричність формальних і змістових ознак, що зумовлює їх багатофокусну структуру та розмитість категоріальних меж. Синтез когнітивного та дискурсивного в категорії парадоксальності відображає специфіку об'єктивної досвіду раціонального й ірраціонального пізнання світу в парадоксальних поетичних формах, що функціонують у різноманітних поетичних (інтер)дискурсивних контекстах. У сучасному англійському поетичному дискурсі конструювання нових парадоксальних поетичних форм відбувається під впливом низки лінгвальних та позалінгвальних чинників, серед яких особливе місце посідає інтердискурсивність.

Огляд останніх досліджень і публікацій з проблеми. Витоки теорії *інтердискурсивності* закладено в працях М. Фуко і, передовсім, пов'язуються з тлумаченням феномена дискурсу як множинності висловлень, які належать до тієї або іншої дискурсивної формації. У такий спосіб дискурс постає відповідно упорядкованим і систематизованим мовним вираженням ідеологічно укоріненої та історично зумовленої соціальної практики [2, с. 92]. У подальшому ідеї М. Фуко розвинуто представниками «французької школи дискурс-аналізу» [1].

У сучасному мовознавстві підкреслюється когнітивне підґрунтя інтердискурсивності [3; 4]. Відзначається, що вона передбачає переключення адресата на іншу систему знання, кодів і інший тип мислення [3, с. 54]. Інтердискурсивні зв'язки встановлюються зокрема через включення однієї категорії дискурсу в інший. Інтердискурсивність як взаємодія між різними дискурсами, як інтеграція різних царин знання і практики, тлумачиться як когнітивно-комунікативна суперкатегорія і полягає в об'єднанні в інтердискурсі категорій різножанрових дискурсів, а також у побудові дискурсу одного жанру за когнітивними й комунікативними параметрами іншого [4, с. 57]. Під когнітивними параметрами маються на увазі дискурсотвірні концепти, а під комунікативними – стратегії і тактики, втілені в тому чи іншому жанрі дискурсу [там само].

Мета і завдання статті. Мета статті полягає у виявленні особливостей конструювання парадоксальності в сучасному англійському поетичному дискурсі з огляду на феномен інтердискурсивності. Реалізація мети передбачає вирішення таких завдань: 1) окреслити специфіку парадоксальності як когнітивно-дискурсивної категорії; 2) визначити сутність явища інтердискурсивності; 3) з'ясувати функцію та розкрити механізм інтердискурсивності в творенні парадоксальних поетичних форм.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Виходячи з трактувань інтердискурсивності, поданих вище, у контексті статті визначаємо *інтердискурсивність* як взаємодію поетичного дискурсу з різними жанрами нехудожнього дискурсу – юридичного, медичного, Інтернет-дискурсу, дискурсу новин тощо. У результаті аналізу сучасного англійського поетичного дискурсу було виявлено такі інтердискурсивні зв'язки поетичного дискурсу з різними жанрами нехудожнього дискурсу (рис. 1):

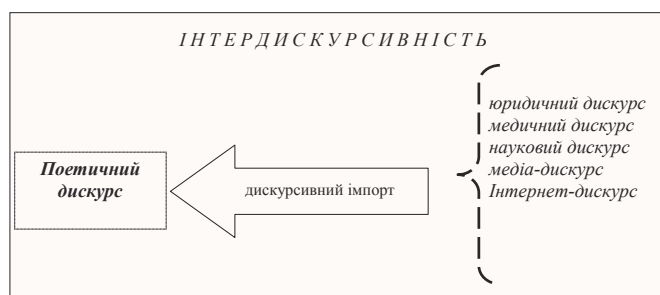

Рис. 1 Схема інтердискурсивної взаємодії поетичного дискурсу з різними жанрами нехудожнього дискурсу

За допомогою інтермедіальної техніки дискурсивного імпорту [7, с. 139] поетичний дискурс набуває жанрових і стилістичних характеристик юридичного дискурсу (промови адвокатів), медичного дискурсу (звіти про розтин), медіа-дискурсу (прогнози погоди, повідомлення про затори на шляхах) та Інтернет-дискурсу. У такому контексті інтердискурсивність постає як: 1) один з чинників варіативності актуалізації категорії парадоксальності в сучасному англійському поетичному дискурсі; 2) як чинник творення неможливих поетичних світів.

Зосередимось на кожному пункті більш детально. Загалом поняття варіативності включає різні вияви, модифікації, актуалізації, реалізації або маніфестації тієї чи іншої мовної сутності (одиниці) в мовленні. Варіативність реалізації кате-

горії парадоксальності в сучасному англомовному поетичному дискурсі ранжує від фонетичного рівня до інтердискурсивного виміру за допомогою низки парадоксальних поетичних форм. Зокрема, мікропарадоксальні поетичні форми, до яких належать слова, зовнішня оболонка яких виявляється спотвореною, або розірваною, безглузді квазілексичні одиниці – авторські новотвори та графони. Макропарадоксальні поетичні форми включають парадоксальні поетичні образи, виражені фонографічними, фонетичними та морфологічними стилістичними засобами, контрастивними тропами й фігурами і девіантними синтаксичними конструкціями.

Мегапарадоксальні поетичні форми – це неможливі поетичні світи, що конструюються в сучасному англомовному поетичному дискурсі. Тлумачення неможливих поетичних світів у нашому дослідженні здійснюємо із застосуванням методики моделювання неможливих [5; 8] та металептичних світів [9], а також абсурдистських текстових світів [6].

Неможливий поетичний світ є мультимодальним конструктом, конструювання якого у мультимодальному (вербальному та / або невербальному) поетичному тексті стає результатом розумово-мовленнєвої діяльності творчої особистості (поета) з концептуалізації, тобто осмислення предметів реального чи уявного світів, переломленої крізь призму його художньої свідомості й особливих видів поетичного мислення.

Під час осмислення та / або інтерпретації поетичного тексту, в якому функціонують парадоксальні поетичні форми, неможливий поетичний світ постає ментальним образом, що активується у свідомості потенційного адресата семантичним наповненням лексичних одиниць – компонентів парадоксальних поетичних форм та власне семантичними ознаками низького та високого ступеня категоризації, що вони виражають. Конструювання *неможливого світу* відбувається завдяки зіткненню несумісних схем знання.

Прослідкуємо дію інтердискурсивності на прикладах. Так, в поетичному тексті *Metropolitan Forecast – Прогноз погоди у великому місті* як фрагменті газетного дискурсу, що розгортається в поетичній збірці «*Day*» – «*День*», що налічує 866 сторінок, повністю передруковано один з випусків газети «*Нью-Йорк Таймс*», як зазначає поет: «слово до слова, літера до літери, шпальта до шпальти з лівого верхнього кута до правого нижнього».

Metropolitan Forecast
D8 L THE NEW YORK TIMES TUESDAY, SEPTEMBER 11, 2001
Metropolitan Forecast
today Less humid, sunshine
High 79. Noticeably less humid air will filter into the metropolitan region on.
Brisk winds from the northwest. High pressure building east from the Great Lakes
will promote mainly sunny skies...

У поетичному тексті актуалізовано концепт СТАН АТМОСФЕРИ з відповідними парцелями НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ, ТЕМПЕРАТУРА, РІВЕНЬ ВОЛОГОСТІ. Графічно у першому рядку за іконічним принципом відтворено назву газети та випуск, з якого запозичено прогноз погоди. Унаслідок дискурсивного імпорту дискурс новин не зазнав жодних модифікацій або адаптацій до жанрово-композиційних особливостей поетичного дискурсу.

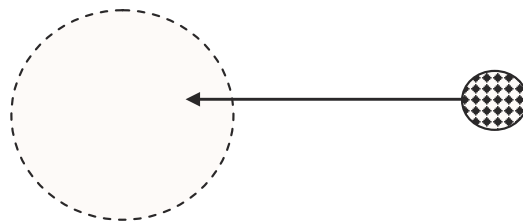

Рис. 2 Взаємодія поетичного та дискурсу новин

У разі окресленої інтердискурсивної взаємодії у поетичному дискурсі відбувається створення металептичного світу, що вибудовується на порушенні меж останнього та повного поглинання ним дискурсу новин з відповідними дискурсотвірними концептами та композиційно-жанровими властивостями.

У результаті аналізу сучасного англомовного поетичного дискурсу також виявлено випадки, коли композиційно-жанрова специфіка, наприклад, юридичного дискурсу (промов адвокатів на судових слуханнях) піддається частковій адаптації до канонів поетичного дискурсу, з'являється рима та відповідна ритмічна організація (рис. 3).

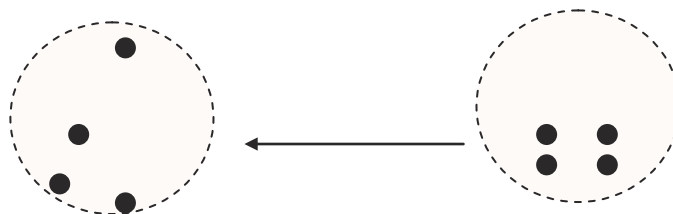

Рис. 3 Схематичне зображення модифікації композиційно-жанрових ознак юридичного дискурсу

До прикладу, проаналізуємо поетичний текст К. Дегентеш (англ. *K. Degentesh*) «*No One Cares Much What Happens to You*» – «*Усім байдуже, що з тобою відбувається*»:

when Serbs get mad, they talk
about a small walk
in town like Grace
Stop laughing; I'm mace

dace
menace
serious
Grace is all I can afford on my nursing home **wages**

*I pity her for the thankless job of building **gadgets***
A nation of Americans conceived in petri dishes

*no one cares much for the body **parts***
murderer creeping up behind her

DARTS
*Look, poetry, painting, **writing**. . .*
People don't get it like they should.
*In **citing**....*

But it exists because it's a link to what we can
*accomplish through our Forensic **Plan***
*no matter how public **Ran to ban***
it all seems
*there's a forced casualness to this **conversation***
*within the crazy **nation***

Аналізуючи різні судові промови за допомогою пошукових систем Інтернету авторка обирає певні фрагменти, видозмінюючи та римуючи їх. До прикладу:

– вихідний текст:

No one cares much about angering the Serbs; when Serbs get mad, they talk about «human rights» and «European integrations.»
When Albanians get mad, ... When Codi asks if anyone has publicized the problem, Viola reminds her that no one cares much about a small town like Grace. Wandering around the cemetery...

– похідний текст:

when Serbs get mad, they talk
*about a small **walk***
*in town like **Grace***

*Stop laughing; I'm **mace***
dace
menace
serious

Закреслені частини у вихідному тексті опущено, а у похідному додано лексичні одиниці за принципом римування (*talk – walk, Grace – mace, dace, menace*) та у подальших рядках (*parts – darts, writing – citing, plan – ran to ban, conversation – nation*). Тим не менш, часткове слідування правилам віршотворення лише нагадує, що потенційний адресат матиме справу з поетичним, а не юридичним дискурсом.

I've been out here shooting long enough
I know even a public toilet will net you jail time

*because when it comes to that word, «**nigger**,»*
*– I know that this is **illegal** –*

*it's like the emergence of yet another **guilty**, white Southern male*
*as the fat lady continues to **sing**,*
*«when they were first created the **thing***
was to make them as white as possible»
*I defend your interests, you, pity **man**, close your **ram**, don't **SPAM!***

У такий спосіб через інтердискурсивну взаємодію поети-фларфісти привертають увагу широкого загалу до низки соціально-політичних питань і проблем. У лінгвальному плані відповідними соціокультурними та політичними конотаціями відлунюють лексичні одиниці, що функціонують у вихідному тексті й переносяться до похідного методом суцільної вибірки з додаванням творчого елементу. Лексичні одиниці, словосполучення *forensic plan – план експертизи, illegal – нелегальний, guilty – звинувачуваний* та висловлювання, на зразок *I defend your interests – Я захищаю ваші інтереси* слугують лінгвальними маркерами юридичного дискурсу.

У спільному проєкті американської поетеси Сінтії Хог (англ. *Cynthia Hogue*) та фотографа Ребекки Росс (англ. *Rebecca Ross*) «*When the Water Came: Evacuees of Hurricane Katrina*» – «Коли прийшла вода: Евакуйовані» після буревію Катріна в результаті дискурсивного імпорту усні інтерв'ю тринадцяти мешканців Нового Орлеану, яких було евакуйовано у це місто після наслідків буревію Катріна, занотовані поетесою, було перенесено в поетичний дискурс. Вірші-інтерв'ю (англ. *interview-poems*) супроводжуються світлинами людей та зруйнованих буревієм місцин, що уможливило експлікацію додаткових конотацій з невербальної (візуальної площини) парадоксальних поетичних форм.

Серед постраждалих, які давали інтерв'ю, художники, музиканти, вчителі, працівники м'ясокомбінату, письменники, бізнесмени. У поетичних текстах переплітаються драматична, а іноді й гумористична тональності, жах втрат, історії життя та іронічний погляд на події:

Saturday before the hurricane
my girlfriend went into labor.

Everybody's leaving town
and we're going uptown to Touro.
My son was born
at 2:13 am Sunday morning
and I was, Wow!
I went through years of musi c–
Monday night, we went for a walk
and could hear water everywhere –
shshshshshshshshshshshshshshsh –
but we could not
see it and did not know
what was happening.
People called in to the Mayor on the radio,
asking, Why's the water rising?
Is the levees...is the pumps on?
The pumps are working, sir.
Mayor Nagin was stalling,
knowing he had a whole set
of people to move out,
Sunshine of my Life, James Brown,
Bob Marley, some jazz,
It's a Wonderful World, some
Brass Band, Curtis Mayfield –
so they were the first song
that he heard though
our world had crashed.

У наведеному уривку з вірша-інтерв'ю місцевого музиканта Кіда Мерва (англ. *Kid Merv*) з поетичних форм, що в ньому функціонують реконструюємо *протилежні* смисли стосовно щасливого життя, народження, кохання (*My son was born at 2:13 am Sunday morning and I was, Wow!*) та втрати будь-якої надії (*our world had crashed*). Візуальний образ музиканта (рис. 4) та графічна форма поетичного тексту втілюють музичні переливи та підсилюють емоційний відгук читача / глядача.

Рис. 4 Світлина Кіда Мерва

У поетичному тексті «*The Dead Body of Michael Brown*» американського поета К. Голдсмита інтердискурсивність виступає чинником конструювання неможливого поетичного світу, що базується на порушенні меж поетичного світу, внаслідок чого відбувається поглинання нехудожнього світу, що конструюється в юридичному дискурсі, поетичним, який розгортається в поетичному тексті. За допомогою *дискурсивного імпорту* тексти звітів про розтин тіла афроамериканського студента Майкла Брауна, якого було застрелено білошкірим поліцейським 9 серпня 2014 року, перенесено поетом у незвичний для них контекст – поетичний дискурс. Незмінними залишились дискурсоутвірні концепти медичного дискурсу юридичного спрямування DEATH (*cause of, manner of death*), EXAMINATION (*external examination, clothing and personal effects, medical intervention, internal examination*), INJURY (*evidence of injury, gunshot wounds*), що засвідчують установлення інтердискурсивних зв'язків.

Аналіз поетичного тексту показав, що тексти звітів зазнали композиційної модифікації, а також деякі словесні форми було адаптовано до канонів поетичного мовлення. Медичні терміни замінені на більш нейтральні еквіваленти в поетичному тексті: *cranial cavity* → *the inside skull*, *multiple abrasions* → *many scratches*. Перетворення дискурсів унаслідок інтердискурсивної взаємодії уможливило вилучення низки ознак низького ступеня категоризації – соціокультурних конотацій, імплікованих у вербальних непоетичних формах трансформованих у поетичні. У наведеному випадку поетичний дискурс став знаряддям для привернення уваги суспільства до проблеми расової дискримінації. Організоване поетичне читання поетичного тексту відбулося 13 березня 2015 року та викликало резонансу слухачів та / або глядачів від різко негативних до схвальних. Перформанс відбувався на тлі екрану з фотографією вбитого студента, відповідним події був і вигляд автора, що підсилювало вербальну презентацію.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, в сучасному англomовному поетичному дискурсі інтердискурсивність скеровує варіативність реалізації категорії парадоксальності від мікро- до мегapарадоксальних поетичних форм – неможливих поетичних світів – конструювання яких також зумовлено інтердискурсивністю. Унаслідок інтердискурсивної взаємодії поетичного дискурсу з різними жанрами нехудожнього дискурсу композиційно-жанрова будова останніх може залишатись незмінною, а може піддаватись частковій адаптації до канонів поетичного дискурсу. Перспективу подальших досліджень вбачаємо у розробці типології інтердискурсивної взаємодії в прозових текстах.

Література:

1. Квадратура смысла: французская школа анализа дискурса / [пер. с фр.; общ. ред. и вступ. сл. П. Серно]. – М. : Прогресс, 2002. – 416 с.
2. Фуко М. Археология знания / Мишель Фуко; [пер. с фр. В. П. Визгина, Н. С. Автономовой]. – К. : Ника-Центр, 1996. – 208 с.
3. Чернявская В. Е. Лингвистика текста: поликодовость, интертекстуальность, интердискурсивность / Валерия Евгеньевна Чернявская. – М. : Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2009. – 248с.
4. Шевченко І. С. Інтердискурсивність політичного дискурсу / І. С. Шевченко // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія : Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. – 2009. – № 848. – Вип. 58. – С. 53–57.
5. Alber J. Impossible storyworlds and what to do with them / J. Alber // Storyworlds : A Journal of Narrative Studies. – 2009. – Vol. 1. – P. 79–96.
6. Gavins J. Reading the Absurd / Joanna Gavins. – Edinburgh : Edinburgh University Press, 2013. – 182 p.
7. Leeuwen van T. Typographic meaning / T. van Leeuwen // Visual Communication. – 2005. – No. 4(2). – P. 137–143.
8. Ryan M.-L. Impossible Worlds and Aesthetic Illusion / M.-L. Ryan // Immersion and Distance : Aesthetic Illusion in Literature and Other Media / [Ed. by W. Wolf, W. Bernhart, A. Mahler]. – Amsterdam ; New York : Brill | Rodopi, 2013. – P. 131–150. – (Series: Studies in Intermediality. Vol. 6).
9. Thoss J. When Storyworlds Collide : Metalepsis in Popular Fiction, Film and Comics / Jeff Thoss. – Leiden : Brill | Rodopi, 2015. – 194 p. – (Series: Studies in Intermediality. Vol. 7).

УДК 801. 378.147.016:811.161.2'373.46

Н. М. Мартинишин,*Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою НУ «Львівська політехніка», м. Львів***ЛЕКСИЧНИЙ МІНІМУМ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ ДЛЯ ДІТЕЙ 4-6 РОКІВ. НА ПРИКЛАДІ УРОКІВ ТЕМАТИЧНОЇ ГРУПИ «ЇЖА» РЕСУРСУ «КРОК ДО УКРАЇНИ»**

У статті йдеться про важливість виокремлення лексичного мінімуму з української мови як іноземної (УМІ) для дітей. На прикладі лексики кількох уроків з УМІ для дошкільнят ресурсу «Крок до України» пояснено вагомість включення слів певної частиномовної приналежності до дитячих навчальних матеріалів з УМІ. Подано перелік слів в межах навчальної теми «Їжа», першочерговість вивчення яких підтверджена лексикографічним джерелом, укладеним з 6 частотних словників на матеріалі української мови.

Ключові слова: українська мова як іноземна, лексичний мінімум, лексична одиниця (лексема), частотний словник, навчальна тема.

ЛЕКСИЧЕСКИЙ МИНИМУМ С УКРАИНСКОГО ЯЗЫКА КАК ИНОСТРАННОГО ДЛЯ ДЕТЕЙ 4-6 ЛЕТ. НА ПРИМЕРЕ ЗАНЯТИЙ ТЕМАТИЧЕСКОЙ ГРУППЫ «ЕДА» РЕСУРСА «ШАГ К УКРАИНЕ»

В статье идет речь о важности выделения лексического минимума из украинского языка как иностранного для детей. На примере лексики нескольких занятий для дошкольников ресурса «Шаг к Украине» объяснена весомость включения неких лексических единиц к детским учебным материалам из украинского языка как иностранного. Подан перечень слов в пределах учебной темы «Еда», первоочередность изучения которых подтверждена лексикографическим источником, составленным из 6 частотных словарей на материале украинского языка.

Ключевые слова: украинский язык как иностранный, лексический минимум, лексическая единица (лексема), частотный словарь, учебная тема.

LEXICAL LEAST UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE FOR CHILDREN 4-6 YEARS. LESSONS FOR EXAMPLE THEMATIC GROUP «FOOD» RESOURCE «STEP TO UKRAINE»

The article deals with the importance of separation of lexical minimum of Ukrainian as a foreign language for children. For example, some vocabulary lessons in mind for preschoolers resource «Step to Ukraine» explained the significance of the inclusion of parts of words belonging to certain children with learning materials mind. Posted for words within the educational theme «Food», priority lexicographical study which confirmed the source concluded with 6 frequency dictionary based on Ukrainian language. The content confirmed the principle of stacking books for children, confirming the need for separation of lexical minimum within each of the topics. By analyzing the semantic content of a number of children's educational books for learning English as a foreign language, justified the need for lessons is a particular thematic focus, according to age-appropriate preschool children. Recommendations regarding the possibility of separation of lexical minimum content of mind for children based on the frequency of the Ukrainian language dictionaries.

Key words: Ukrainian as a foreign language, lexical minimum, lexical unit (a token), frequency vocabulary, learning theme.

У зв'язку з непростим становищем, в якому перебуває Україна сьогодні, все більше українців шукають можливостей виїхати за кордон на постійне місце проживання. Відсоток емігрантів з України в світі постійно зростає, а події останніх років дають привід з високою вірогідністю стверджувати, що число бажаючих емігрувати з України й далі невпинно збільшуватиметься. Отож перед Україною постануть нові нелегкі завдання, від вирішення яких залежатиме рівень комфорту перебування українців за межами Батьківщини. До таких першочергових завдань належить зокрема різностороння підтримка українських навчальних закладів за кордоном. Створенням навчально-методичних розробок з УМІ та з української мови як другої українська сторона значно допомогла б осередкам збереження і поширення української мови за кордоном. Підтримка вже існуючих українських навчальних закладів та створення нових шкіл – можливість для українських сімей не втратити рідну мову в чужомовному середовищі.

Акцент на потребі створення навчально-методичних матеріалів з УМІ саме для шкіл поставлено в статті тому, що, попри те, що вже є цілий ряд прикладних розробок та наукових досліджень з УМІ, в цій порівняно новій галузі є ще багато прогалин, зокрема бракує навчальних матеріалів для дітей. Теоретичної бази для їх створення практично немає, оскільки в Україні ще не існує централізованої установи, яка б займалася проблемами розробки принципів викладання української мови як іноземної [1, с. 116]. Все це свідчить про актуальність цієї наукової розвідки.

Значним поступом на шляху до вирішення проблем, пов'язаних з браком навчально-методичного забезпечення з УМІ для дітей, стало б виокремлення лексичної основи-підґрунтя для підручників, посібників, тощо.